ΓΕΡΜΑΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΟΥ ΦΡΙΤΣ ΡΟΖΕΣΤΑΙΝ

Ο ΠΝΙΓΜΕΝΟΣ

Ἐταξειδεύαμε στίς Ἱσπανικὲς ἀκτές, ὥς δέκα μίλια μακρυὰ ἀπὸ τὸ Κάπο-Νάο, ἀπέναντι στὴν Ἀλικάντη.

Ὁ καιρὸς ἤτανε θερμὸς καὶ συννεφιασμένος, καιρὸς θλιμμένος καὶ πληκτικός, ὁ ὁποῖος φαινόταν πὼς θὰ ξέσπαζε σὲ καμμιὰ μπόρα.

Ἀφοῦ ἔμεινα ἀρκετὴ ὥρα στὸ κατάστρωμα κυττάζοντας τὰ βουνὰ τῆς Βαλεντίας, κατέβηκα στὴ καμπίνα μου, ὅπου ἄρχισα νὰ φυλλομετρῶ κάποιο βιβλίο γιὰ νὰ περάσω τὴν ὥρα μου. Ἔξαφνα ὅμως κατάλαβα πὼς τὸ πολεμικό μας ἔκανε «στόπ». «Τί νὰ συνέβη» ; ψιθύρισα. Κι' ἔτρεξα ἀμέσως στὸ κατάστρωμα.

— Τί τρέχει ; ρώτησα τὸν ἀξιωματικὸ τῆς ὑπηρεσίας.

— Ἡ ναυαρχίς ἔκανε σῆμα : « Ἀ ν θ ρ ω π ο ς σ τ ὴ θ ά λ α σ σ α ! » μοῦ ἀπάντησε αὐτός.

Πραγματικῶς, ὅπως μάθαμε σὲ λίγο, ἕνας ναύτης ποὺ καθότανε μὲ τὸ κεφάλι ἀκουμπισμένο στὸ χέρι του, σηκώθηκε ἀπότομα, ἔτρεξε στὴν ἄκρη τοῦ θωρηκτοῦ καὶ ἔπεσε στὴ θάλασσα ! Ἔπεσε χωρὶς νὰ ξαναφανῇ πλέον. Ἐπὶ τρεῖς ὧρες ὠργώσαμε σιωπηλὰ καὶ ἐπίμονα τὸ πέλαγος, ψάχνοντας νὰ βροῦμε τὸν ἄτυχο αὐτὸ ναύτη, μὰ τοῦ κάκου κοπιάζαμε. Δὲν φάνηκε πουθενά...

Ποιὸς ἦταν ὁ αὐτόχειρ ; Ἕνα νησιωτάκι, ὅπως ἔμαθα, ἕνας ἀπὸ τοὺς ναῦτες μας, ποὺ θὰ τὸν ἔκλαιγαν ὅταν μάθαιναν τὸ χαμό του στὸ μικρὸ νησί του, ἡ ἀσπρομαλλοῦσα μητέρα του, κι' ὁ γέρος πατέρας του.

Τὰ θωρηκτὰ ἀνεπτύχθησαν κατόπιν σὲ γραμμὴ καὶ ἀπομακρύνθηκαν ἀργὰ-ἀργὰ πρὸς τοὺς ζόφους τοῦ νότου.

Ὁ καιρός μας στὸ ταξεῖδι περνοῦσε μονότονα. Τὰ πολεμικά μας ἔφτασαν τέλος στὸ Γιβλαρτάρ, πῆγαν μέχρι τῆς Λισσαβῶνος καὶ τέλος ἀποφασίσαμε νὰ ξαναγυρίσουμε... Ὁ καιρὸς ὅμως τώρα εἶχε ἀλλάξει. Μᾶς ἔδεσε ἄγρια τρικυμία ἐνῶ γυρίζαμε ἀπὸ τὸ Γιβλαρτάρ στὴ Μεσόγειο.

Ἐλαφρὰ κακοδιάθετος ἀπὸ τὴ διαρκῆ κακοκαιρία, εἶχα κλειστεῖ νωρὶς στὴ καμπίνα μου, καὶ ἀφοῦ ἐδιάβασα ἀρκετὴ ὥρα, ἔκλεισα τὰ μάτια μου γιὰ νὰ κοιμηθῶ.

Ἀδίκως ὅμως γύριζα καὶ ξαναγύριζα ἀπὸ τὸ ἕνα πλευρὸ στὸ ἄλλο. Ὁ ὕπνος δὲν μ' ἔπαιρνε, δὲν μποροῦσα νὰ κλείσω μάτι... Πόσην ὥρα βασανιζόμουν ἔτσι, δὲν θυμᾶμαι. Τέλος ἄρχισα νὰ βυθίζομαι στὸ γλυκὸ πρωτοῦπνι, ὅταν ἕνα ἐλαφρὸ βογγητὸ τράβηξε τὴν προσοχή μου. Χωρὶς ν' ἀνοίξω τὰ μάτια μου, ἐπρόσεξα ν' ἀκούσω καλύτερα. Ναί, ἦταν ἕνα βογγητὸ πραγματικό, καθαρὸ καὶ εὐδιάκριτο, ξεχωριστὸ ἀπὸ τοῦ πλοίου τοὺς θορύβους, τὴ βουὴ τοῦ ἀνέμου καὶ τὸ κροτάλισμα τῆς βροχῆς. Ἀτὸ ποῦ ἐρχόταν ὅμως ;... Δὲν μπόρεσα νὰ καταλάβω, ὅσο καὶ ἂν προσπάθησα. Βογγοῦσαν τάχα στὶς διπλανὲς καμπίνες ; Στὸ διάδρομο ;

Εἶδα ὅτι βρισκόμαστε στὸ ἴδιο μέρος ποὺχε πέσει καὶ εἶχε πνιγεῖ ὁ ναύτης...

Ἐγὼ ἀγάτησα σὲ κείνην τὴ νειότη της, ἐκείνη σὲ μένα τὴν τέχνη μου καὶ τὴν ψυχή μου !...

Καὶ πράγματι, αὐτὴ ἦταν ἡ ἀλήθεια. Ἡ κατηγορία ἦταν σωστή. Ἡ μητέρα τῆς Μπέρτας τὰ εἶχε μάθει ὅλα ἔπειτα, ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ ἴδιου τοῦ Γκρήφ. Μὰ ὅλοι μαζὺ ἀπεφάσισαν νὰ κρατήσουν τὸ πρᾶγμα μυστικό, γιὰ νὰ σώσουν τὴν ὑπόληψι τοῦ καλλιτέχνου καὶ τὴν τιμὴ τῆς οἰκογενείας.

Φαντάζεται κανεὶς τί ἐπηκολούθησε, ἔπειτα ἀπ' αὐτὴν τὴν ὁμολογία. Ἡ Γερμανία διαιρέθηκε σὲ δυὸ στρατόπεδα, μὰ οἱ ἐχθροὶ τοῦ καλλιτέχνου ἦταν οἱ περισσότεροι καὶ ὁ ζωγράφος καταδικάστηκε. Ἔπειτα ἀπὸ ἕξη μῆνες ὁ Γκρὴφ βγῆκε ἀπὸ τὴ φυλακή, μὰ δὲν ἔζησε πολύ. Πέθανε σὲ ἕνα ἐξοχικὸ κτῆμα του, ὅπου εἶχε ἀποσυρθεῖ, γιὰ ν' ἀποφύγῃ τὰ μάτια καὶ τὰ στόματα τοῦ κόσμου.

Ὅσο γιὰ τὴ Μπέρτα Ρότχερ, κι' αὐτὴ εἶχε ἕνα ἄσχημο τέλος. Ἔπειτα ἀπὸ τὴν πολύχρονη δίκη, ἔγινε ἠθοποιὸς καὶ κατόπι χορεύτρια. Ἀργότερα παντρεύτηκε, μὰ ὁ γάμος της δὲν στάθηκε εὐτυχισμένος. Καὶ τότε πειά, χωρισμένη ἀπὸ τὸν ἄντρα της, ἔπεσε στὸ βόρδορο, καὶ ἕνα πρωΐ τὴ βρῆκαν ξυλιασμένη, σὲ ἕνα δρόμο τοῦ Βερολίνου, τὸν Ἰανουάριο τοῦ 1914 !...

Ἄξαφνα ἕνας ἄλλος περίεργος θόρυβος ἄρχισε ν' ἀκούγεται. Ὁ θόρυβος ἑνὸς σώματος ποὺ γλυστροῦσε ἀπ' ἔξω, στὸ τοίχωμα τοῦ πλοίου, σᾶν κάποιος νὰ ἀγωνιζότανε ν' ἀνέβῃ στὸ θωρηκτὸ καὶ νὰ ξανάπεφτε βαρειὰ στὴ θάλασσα !...

Τὴ στιγμὴ αὐτὴ τὸ ρολόγι τῆς καμπίνας μου χτύπησε μιάμισι μετὰ τὰ μεσάνυχτα. Ὁ ἄνεμος ἔξω οὐρλιαζε. Ἐν τούτοις τὸ βογγητὸ ἀκούγοταν τόσο καθαρά, ὥστε πετάχτηκα τέλος ἀπάνω, τυλίχτηκα στὸ ἀδιάβροχό μου καὶ βγῆκα στὸ κατάστρωμα.

Ἡ θάλασσα ἦταν ταραγμένη καὶ κατασκότεινη. Ἔσκυψα καὶ κύτταξα ὡστόσο παντοῦ, μὰ δὲν εἶδα τίποτα... τίποτα...

Κατέβηκα πάλιν στὴν καμπίνα μου, ἄναψα τὸ ἠλεκτρικὸ καὶ ἄρχισα νὰ διαβάζω ἕναν τόμο τοῦ Ὄφμαν, ἐκεῖνον ποὺ περιέχει τὸ «Ἐλιξήριο τοῦ Σατανᾶ».

Μὰ στὸ τέλος βαρέθηκα, τὸ πέταξα στὸ τραπέζι καὶ προσεπάθησα νὰ κοιμηθῶ.

Οὔτε κοιμόμουν, οὔτε ξυπνητὸς ἤμουνα, ὅταν, μέσα στὸ βαθὺ σκοτάδι τῆς νύχτας καὶ τοῦ λογισμοῦ μου, ἄκουσα πάλι τὸ βογγητὸ νὰ ἀντηχῇ πιὸ πένθιμα ἀκόμη.

Ἄκουγα ἐπίσης τὸν ἴδιο θόρυβο τοῦ σώματος ποὺ ἀγωνιζότανε ν' ἀνέβῃ στὸ πλοῖο. Κι' ἔξαφνα ἀντελήφθην μέσα στὸ σκοτάδι, ὅτι κάποιος εἶχε γατζωθεῖ στὸ φεγγίτη τῆς καμπίνας μου !... Ναί, ἔννοιωθα πὼς κάποιος κύτταξε μέσα ἀπ' τὸ φεγγίτη. Ἦταν φοβερό !... Ἕνα κρύο πέρασε τὸ σῶμα μου... Ἄναψα εὐθὺς ἕνα σπίρτο καὶ τότε εἶδα περασμένο στὸν φεγγίτη ἕνα χέρι !... Ἕνα χέρι !... Ναί, ἦταν χέρι !... Εἶδα καθαρὰ τὴ σκεβρωμένη σάρκα του. Καὶ τὸ βογγητὸ ἀκουγότανε τώρα πιὸ βαθύ, πιὸ συνεχές, πιὸ δυνατό, πιὸ ἀγωνιῶδες, κοντά μου, ἐκεῖ δίπλα μου, ἀπὸ τὸ ἔξω ὅμως μέρος τοῦ θωρηκτοῦ. Καὶ σὲ κάθε οὐρλιασμα τοῦ ἀνέμου, ἀντηχοῦσε ἀκόμα πιὸ ἀνατριχιαστικό, σὰν θρῆνος ψυχῆς βασανισμένης.

Πόσον καιρὸ κράτησε αὐτό, δὲν μπορῶ νὰ πῶ. Θυμᾶμαι μόνον ὅτι σιγὰ-σιγὰ ὅλα σώπασαν γύρω μου, τὸ χέρι χάθηκε καὶ βύθισα στὸν ὕπνο...

Τὸ πρωΐ, πρὶν πάω στὴν ὑπηρεσία μου, ἀνέβηκα μιὰ στιγμὴ στὸ κατάστρωμα γιὰ νὰ χαρῶ τὸν φωτεινὸ ἀέρα. Μόλις ὅμως βρέθηκα ἐπάνω καὶ κύτταξα γύρω μου, εἶδα ὅτι βρισκόμαστε στὸ ἴδιο μέρος, στὸ ὁποῖο εἶχε πέσει κι' εἶχε πνιγεῖ ὁ ναύτης μας. Ἡ ἀνακάλυψη αὐτὴ μ' ἔκανε ν' ἀνατριχιάσω.

Ὅλα λοιπὸν τὰ ἀκούσματα καὶ τὰ ὁράματα τῆς νύχτας, τὰ βογγητά, τὸ χέρι ποὺ προσπαθοῦσε νὰ γατζωθῇ καὶ νὰ βρῇ ἕνα μέρος νὰ πιαστῇ στὸν φεγγίτη, οἱ ἀναστεναγμοί, οἱ μυστηριώδεις βρόντοι, προέρχονταν ἀπὸ τὸν πνιγμένο ;

Καὶ τί ἐξήγησι μποροῦσε νὰ δώσῃ κανεὶς σ' ὅλα αὐτά ;

Ἦταν ὁ βρυκόλακάς του αὐτὸς ποὺ ζητοῦσε νὰ ξαναμπῇ στὸ θωρηκτὸ καὶ νὰ γυρίσῃ στὴν πατρίδα του ;

Στὸ ἐρώτημά μου αὐτὸ δὲν μποροῦσα νὰ δώσω καμμιὰ ἀπάντησι. Κανένας δὲν ξέρει τί γίνεται ὕστερα ἀπὸ τὸ θάνατο. Κανένας δὲν ἔλυσε ποτὲ τὸ μυστήριο αὐτό... Ἔκανα λοιπὸν τὸ σταυρό μου καὶ πῆγα ν' ἀναλάβω ὑπηρεσία ψιθυρίζοντας :

— Ὁ Βρυκόλακας τοῦ πνιγμένου ναύτη... Αὐτὸς ἦταν !... Αὐτός !...

ΣΟΦΑ ΛΟΓΙΑ

Ἡ καρδιὰ τῆς γυναίκας μοιάζει μὲ τὸ χιόνι. Ἅμα λερωθῇ λίγο, μεταβάλλεται σὲ λάσπη. Ζολᾶ

Ὁ ἄνδρας ἀπαιτεῖ ἀπ' τὴ γυναίκα πολὺ λίγα. Ἡ γυναῖκα ἀπαιτεῖ ἀπὸ τὸν ἄνδρα τὸ πᾶν.

Σοπενάουερ

Ἡ ζηλοτυπία τοῦ ἐραστοῦ εἶνε φόρος λατρείας.

Α. Καπὺς